

KAITSEMINISTEERIUM

Kliimaministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
info@kliimaministeerium.ee

Meie: 05.03.2025 nr 5-7/25/13-3

Meresõiduohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastuskiri

Esitasite Kaitseministeeriumile kooskõlastamiseks meresõiduohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu. Kaitseministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega ja esitab järgmised ettepanekud:

1. Märkime ära, et meresõiduohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse kooskõlastuskirjas¹ esitas Kaitseministeerium ettepanekud, mille puhul olete märkinud, et nendega on arvestatud, aga eelnõule ei ole lisatud kooskõlastustabelit ning ka eelnõus ei ole osasid ettepanekuid kajastatud, seega esitame siinkohal järgmise ettepaneku uuesti. Palusime koos punkterdamisega tähelepanu alla võtta ka laevalt laevale ümberlaadimise (STS) teenuse, mida samuti tehakse Eesti merealal ning mis võib olla sama ohtlik keskkonnale kui punkterdamine. Mõlemal juhul kasutab laev veeteid ning ka antud tasu tuleks siduda keskkonnaindeksiga. Mõlemal juhul tuleb hinnata mõju tegevusele ja laevaomanike otsustele, kus seda tegevust tehakse, mistõttu on oluline koos veeteetasu reguleerimisega reguleerida mõlemad tegevused.

2. Eelnõu § 1 p 9 paragrahvi 50⁹ lõike 1 punktis 9 asendatakse sõnad „reidil punkerdavad ning“ sõnaga „ankrualal“. Eelnõu vastuvõtmisel oleks punkti 9 uus sõnastus „ankrualal pils- ja tankipesuvett ning õlijääke äraandvad laevad, mis ei külasta Eesti sadamaid“.

Seletuskirjas selgitatakse, et praegu on loetelu punkti 9 kohaselt veeteetasu maksimisest täielikult vabastatud reidil punkerdavad ning pils- ja tankipesuvett ning õlijääke äraandvad laevad, mis ei külasta Eesti sadamaid. Tuleb arvestada, et punkterdamise puhul on tegemist ohtlike ja kahjulike ainete käitlemise ning seeläbi potentsiaalselt keskkonnoohtliku tegevusega. Samas seletuskirja sissejuhatuses märgitakse, et kehtivas veeteetasude regulatsioonis ei ole arvestatud keskkonnamõjudega ega küsimusega keskkonnoohtlike tegevuste maksustamise vajaduse kohta.

Sellest tulenevalt teeme ettepaneku kaaluda MSOS § 50⁹ lõike 1 punkt 9 kehtetuks tunnistamist. Pils- ja tankipesuvee ja õlijääkide äraandmine on keskkonnoohtlik tegevus, milleks laevad kasutavad meresõiduohutuse infrastruktuuri. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, miks jäätmate äraandmiseks ankrualale sisenev laev on vabastatud veeteetee tasust. Puudub analüüs, kas ja kuidas võib sellise erisuse loomine mõjutada tegevusi ankrualal ning milliseid tõlgendusi see võimaldab. Samuti on see vastuolus seletuskirjas välja toodud keskkonnakaitsealaste eesmärkidega kuna sellise erisuse võimaldamine on eelduslikult hoopis suurem koormus Eesti keskkonnale.

3. Hetkel kehtiv regulatsioon (MSOS § 50⁹ lg 1 p 4) küll sätestab, et veeteetasu maksimisest on vabastatud Eestit hõlmavates rahvusvahelistes mitteärilistes koostööprogrammides osalevad laevad kuid selline määratlus on üsna laialivalgus ja selle sätte kohaldumise üle liitlaste sõjalaevadele otsustab arved esitav asutus. Seega, kuna selle sätte kohaldumine liitlaste sõjalaevadele ei ole sõnastusest üheselt tuletatav ja sellest lähtuvalt on võimalik erinev lähenemine, võib ebamäärane regulatsioon mõjutada kaitsealast koostööd.

¹ Kaitseministeeriumi vastuskiri „Meresõiduohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse kooskõlastamine“ 28.06.2024 nr 5-7/24/90-2

Eelnevast lähtudes teeme ettepaneku õigusselguse tagamiseks täiendada MSOS § 50⁹ lg 1 punktiga 11, millega oleks veeteetasust vabastatud ka NATO liitlaste sõjalaevad ja liitlastele ning Eesti Kaitseväele prahitud sõjavarustust transportivad alused, sarnaselt Eesti sõjalaevadele.

4. Lisaks teeme ettepaneku, et keskkonnoahtliku tegevuse maksustamisega kogutavaid tasusid kasutataks ka keskkonna kaitseks merel. Üheks selliseks võimaluseks oleks kogutud tasudest määrata protsent, mis läheb merereostuse tõrje varustuse soetamiseks nii Kaitseväele kui Riigilaevastikule. Kaitseministeerium on valmis kaasa aitama kogutud tasude merekeskkonna kaitseks suunamise ettepaneku väljatöötamisse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
minister